

Lausuntopyyntökysely

Ohjeet:

Sähköisessä kyselylomakkeessa voi liikkua edestakaisin painamalla Edellinen- tai Seuraava -painikkeita. Kysely on mahdollista lähettää vastaamatta kaikkiin kysymyksiin, mutta osa kysymyksistä on merkitty pakollisiksi. Mahdolliset kysymyksiin annetut perustelut huomioidaan vastauksia analysoitaessa. Kyselyn lopussa on runsaasti vastaustilaa lausujien vapaamuotoisille kommenteille. Vastauksia on mahdollista muokata ennen kyselylomakkeen lähettämistä. Kyselyn voi tarvittaessa keskeyttää painamalla Keskeytä-painiketta ja jatkaa vastaamista myöhemmin. Keskeytä-painikkeesta kysely vie automaattisesti sivulle, jossa on linkki jatkettavaan kyselyyn. Sivulla voi myös lähettää linkin sähköpostiisi. Viimeisen kysymyksen lopussa on Yhteenveto-painike, josta pääset tarkastelemaan laatimiasi vastauksia. Yhteenvetosivulta pääset muokkaamaan (Muokkaa vastauksia -painike) ja tulostamaan (Tulosta-painike) kyselyn. Tämän jälkeen kysely pitää vielä lähettää.

Vastauksien lähetys: Kun kyselyyn vastaaminen on valmis, paina kyselylomakkeen yhteenvetosivun lopussa olevaa Valmis-painiketta. Lähettämisen jälkeen kyselyvastausta ei ole enää mahdollista täydentää tai muokata.

Tämä on kyselyn tekstitiedostoversio, jota voi käyttää lausuntopyynnön käsittelyn helpottamiseksi. Toimielimen käsittelyssä voidaan noudattaa esimerkiksi menettelyä, jossa lausuntoa työstetään tekstitiedostomuotoisena ja käsittelyn lopuksi tekstitiedostoon laaditut vastaukset syötetään kyselyyn.

Sähköisen kyselyn Internet-osoite:

<https://www.webropolsurveys.com/S/23CD4E7D9E3E90FB.par>

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat:

Alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, p. 0295163012, s-posti tuomas.poysti@stm.fi
Hallitusneuvos Pekka Järvinen, p. 02951 63367, s-posti pekka.jarvinen@stm.fi
Finanssineuvos Teemu Eriksson, p. 02955 30177, s-posti teemu.eriksson@vm.fi

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

Osastosihteeri Riikka Friberg, p. 02951 63629, s-posti riikka.friberg@stm.fi
Osastosihteeri Jaana Aho, p. 02951 63395, s-posti jaana.aho@stm.fi

JUUPAJOEN KUNNAN LAUSUNTO

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi: **Juupajoen kunta**

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi: **Pirkko Lindström**

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot: **Pirkko Lindström, pirkko.lindstrom@juupajoki.fi, puh. 040 5950480**

Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä: **1.2.2016**

Toimielimen nimi: **Juupajoen kunnanvaltuusto**

Onko vastaaja*

- kunta (x)
- sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
- maakunnan liitto
- muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- valtion viranomainen
- järjestö
- joku muu

Kysymykset

1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?
  - Kyllä
  - Ei (X)
  - Ei kantaa
2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

VASTAUS: Nykyisen maakuntajaon pohjalta tehtävä uudistus ei vastaa kaikilta osin sote-uudistukselle asetettuja tavoitteita. Useiden asiantuntijalausuntojen perusteella sote-itsehallintoalueen enimmäismäärä olisi voinut olla 12. Tällöin jokaiselle itsehallintoalueelle olisi tullut riittävä väestöpohja, jotta ne olisivat itse pystyneet järjestämään alueensa asukkaille kattavat sosiaali- ja terveyspalvelut.

Nykyisestä maakuntajaosta pohjautuva ratkaisu johtaa myös siihen, että osassa itsehallintoalueista oma päätäntävalta jää rajalliseksi. Tasapainoisen aluekehityksen näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaista, että kullakin alueella olisi edellytykset

itsenäiseen edusvalvontaan ja aluekehittämisen toteuttamiseen. Lisäksi osassa maata kunnat ja uudet itsehallintoalueet ovat väestömäärällisesti kovin lähellä toisiaan.

3. **Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille:** Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Etelä-Karjala
Etelä-Pohjanmaa
Etelä-Savo
Kainuu
Kanta-Häme
Keski-Pohjanmaa
Keski-Suomi
Kymenlaakso
Lappi
Pirkanmaa (x)
Pohjanmaa
Pohjois-Karjala
Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Savo
Päijät-Häme
Satakunta
Uusimaa
Varsinais-Suomi

4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

-

5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

VASTAUS: Ratkaisu on epälooginen. Selkeintä olisi se, että jokaisella itsehallintoalueella olisi sote-järjestämismvastuu.

6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia.

Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys (X)
Huoltosuhde ja sen ennustettu kehitys
Taloudelliset edellytykset (X)
Mahdollisuudet varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus
Mahdollisuudet varmistaa kattava sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus (X)
Mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa toimiva palveluverkko (X)

Mahdollisuudet toteuttaa kustannustehokas tuotantorakenne
Kielelliset erityispiirteet
Maakuntien välinen luontainen yhteistyö ja työssäkäynti- tai asiointisuunnat
Jokin muu, mikä?

7. Kaikki itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

VASTAUS: Nykyisen Tays- erva-alueen (Pirkanmaa, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Etelä-Pohjanmaa) lisäksi Satakunta ja Keski-Suomi ovat luontaisia erikoissairaanhoidon yhteistyökumppaneita Pirkanmaalle. Toimivan alueellisen yhteistyön näkökulmasta on tärkeää, että sairaala- ja päivystystoiminta suunnitellaan koko alueella tarkoituksenmukaiseksi. Seinäjoen ja Päijät-Hämeen keskussairaaloiden säilyminen uudistuksen yhteydessä täyden päivystyksen sairaaloina on kokonaisuuden kannalta perusteltua. Samoin Kanta-Hämeen keskussairaalassa on tarkoituksenmukaista säilyttää vahva päivystyksellinen valmius. Sosiaali- ja terveydenhuollon alueellisen yhteistyön näkökulmasta on myös tärkeää, että uudistuksen jälkeenkin nykyinen Kanta-Hämeen alue muodostaa oman sote- ja aluehallintokokonaisuuden.

Ympäristöterveydenhuollon ja maaseutuhallinnon osalta Ylä-Pirkanmaan kunnista Mänttä-Vilppulan, Ruoveden ja Virtain yhteistyö suuntautuu pääsääntöisesti Keski-Suomeen. Ylä-Pirkanmaan kunnista Juupajoki suuntautuu em. tehtävienkin osalta Pirkanmaan kuntien Oriveden ja Tampereen suuntiin.

Juupajoen kunnan sote-palvelut on kokonaisulkoistettu vuodesta 2014 lähtien Pihlajalinna Terveys Oy:lle, kun Kangasalan kunta irtisanoi päättymään neljän kunnan yhteistoiminta-alueen. Nykyisen palveluntuottajan kautta yhteistyöalue suuntautuu myös Keski-Suomeen Jokilaakson sairaalaan. Juupajoen kunta ja Mänttä-Vilppulan kaupunki muodostavat sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen, jossa Mänttä-Vilppula on isäntäkunta.

8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Kyllä
Ei (x)
Ei kantaa

9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

-

10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

VASTAUS: Valtion aluehallinnon tehtävät on tarkoituksenmukaista arvioida kokonaisuudessaan ja luoda tältä osin kestävä rakenne. Ei ole tarkoituksenmukaista tässä vaiheessa siirtää mitään muita tehtäväkokonaisuuksia uudelle itsehallintoalueelle.

11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntien yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä?

VASTAUS: Valtion on huolehdittava siitä, että kunnilla on tosiasialliset edellytykset suoriutua tehtävästä. Kunnille on luotava kannusteet terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Valtion on osallistuttava valtiosuusjärjestelmän kautta niihin kustannuksiin, jotka kunnille muodostuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä. Kuntien erityispiirteet tulee ottaa huomioon kuntien valtiosuuksia määriteltäessä. Poikkihallinnollinen yhteistyö itsehallintoalueen, kuntiin jäävien toimialojen sekä kansalaisjärjestöjen ja elinkeinoelämän välillä on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta jatkossa avainasemassa. Alueelle on luotava toimivat yhteistyörakenteet, jotka mahdollistavat yhteistyön eri hallinnon alojen välillä.

Uudistus ei saa aiheuttaa ongelmia kuntalaisille. Julkisen vallan on kyettävä toimimaan myös jatkossa yhtenä kokonaisuutena. Jatkossa on panostettava myös kuntien ja itsehallintoalueen yhteisiin digitaalisiin ratkaisuihin.

12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

VASTAUS: Itsehallintoalueiden sisällä tarvitaan joustavuutta ja liikkumavaraa erilaisille luoville hallintoratkaisuille ja uudistuksessa tulee huomioida eri alueiden väliset olosuhde-erot. Myös kaupunkiseutujen ulkopuoliset alueet on oltava mahdollista pitää elinvoimaisina myös tulevaisuudessa. Toimintojen keskittäminen pelkästään suuriin kasvukeskuksiin näivettää Suomen, joka on hyvin paljon muutakin kuin kehittyvät kaupunkiseudut. Kaiken kokoisilla kunnilla pitää myös jatkossa olla välineet ja toimivalta huolehtia alueensa elinvoiman kehittämisestä ja edistämisestä.

Uudistuksen jatkotyössä tulee varmistaa, että palveluiden tuottamisessa huomioidaan riittävästi alueelliset erityispiirteet kuten harva asutus ja pitkät etäisyydet. Ne vaikuttavat oleellisesti palvelujen käytännön järjestämiseen ja toteuttamiseen. Pohjois-Pirkanmaan kunnat ovat pinta-alaltaan suuria ja harvaanasuttuja. Alueen palvelut eivät saa perustua pelkästään siihen, että asiointi ohjataan maakuntakeskukseen. Aukkaiden peruspalvelut tulee tuottaa lähipalveluina eri puolilla itsehallintoaluetta. Seudulla on jo nyt hyviä kokemuksia yhteistyöstä yksityisen palveluntuottajan kanssa. Yhteistyöllä on voitu säilyttää toimivat lähipalvelut kustannustehokkaasti. Keskittäminen ei ole ainoa vaihtoehto

13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

VASTAUS: Tulevalla rahoitusmallilla ja valtiosuusjärjestelmän muutoksilla on ratkaiseva merkitys kuntien tuleviin toimintamahdollisuuksiin. Koska kunnat huolehtivat jatkossakin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ohella merkittävästä määrästä perusoikeudellisia

tehtäviä (mm. varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus), on niiden toiminnan edellytykset pystyttävä turvaamaan kannustavan rahoitusratkaisun avulla. Lisäksi perustuslain rahoitusperiaate edellyttää, että kunnille turvataan riittävät voimavarat niille jäävien tehtävien hoitamiseksi.

Kuntien rooliksi on kaavailtu elinvoimakunnan roolia. Tämän roolin kannalta on olennaista, että kunnilta ei siirretä elinvoiman vahvistamiseen liittyviä tehtäviä ja että elinvoiman kehittämiseen kannustava yhteisöveron tuotto säilyy kunnilla.

Kuntien tulevien toimintamahdollisuuksien kannalta keskeisimmässä kysymyksessä kunnat on kutsuttava laajasti mukaan uudistuksen suunnitteluun. Kuntien tulee saada lausua rahoitusratkaisusta sen varmistamiseksi, että hallituksen lupauksen mukainen kokonaisveroaste ei nouse.

Sosiaali- ja terveystoimintojen käytössä olevien kiinteistöjen osalta on huolehdittava, että ko. kiinteistöt (ja niihin mahdollisesti otetut lainat) eivät jää rasittamaan yksittäisiä kuntia, kun toiminta siirtyy itsehallintoalueille.